

УДК 37.091
ББК 74.24
К64

Серія «Адміністратору школи»

Кононенко, О. Є.

К64 Атестація педагогічних працівників / О. Є. Кононенко. 2-е видання, перероблене. — Х. : Вид. група «Основа», 2012. — 224 с. — (Серія «Адміністратору школи»).

ISBN 978-617-00-1641-6

Книга містить нормативні документи щодо підготовки, організації та проведення атестації. Наведені алгоритми допоможуть вивчити та оцінити досвід роботи педагогічних працівників, а також організувати та провести атестацію відповідно до чинного законодавства. Окремий розділ присвячено атестації непедагогічних працівників.

Для керівників шкіл, їх заступників, методистів та спеціалістів органів управління освітою, які опікуються питаннями атестації.

УДК 37.091

ББК 74.24

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ I. Законодавча та нормативна документація з питань атестації педагогічних працівників	6
Розділ II. Рекомендації щодо атестації педагогічних працівників	
Планування підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників	84
Трирівнева модель організації атестації педагогічних працівників	88
Алгоритм організації та проведення атестації педагогічних працівників	89
Оформлення атестаційної документації	91
Розділ III. Вивчення та оцінювання системи і досвіду роботи педагогічного працівника	209
Розділ IV. Атестація непедагогічних працівників навчальних закладів. Законодавчо-нормативні документи. Методичні рекомендації.	126

ISBN 978-617-00-1641-6

© Кононенко О. Є., 2012

© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2012

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про освіту» педагогічні працівники підлягають атестації, за результатами якої визначають відповідність їх займаній посаді, рівень кваліфікації, установлюють тарифний розряд, кваліфікаційну категорію, присвоюють педагогічні звання.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. №930 затверджено нове Типове положення про атестацію педагогічних працівників, яке суттєво змінює підходи до організації та проведення атестації. Відповідно до цього документа атестацію педагогічних працівників визначено як систему заходів, спрямованих на всебічне комплексне оцінювання їхньої педагогічної діяльності, за якою визначають відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюють кваліфікаційну категорію, педагогічне звання.

Тематичне вивчення питань атестації педагогічних працівників у районних (міських) відділах освіти свідчить про те, що деякі питання атестації потребують розв'язань і методичних рекомендацій щодо порядку її організації та проведення. Серед них: порядок організації та проведення атестації педагогічних працівників відповідно до оновленої нормативної бази, своєчасність курсової підготовки з підвищення кваліфікації, атестація учителів, які викладають декілька предметів, правильність оформлення атестаційного листа та інших документів. Виникають питання об'єктивності оцінювання діяльності та досвіду роботи педагогічного працівника, розроблення єдиних вимог і критеріїв до педагогів, які атестуються.

З метою реалізації принципу системності під час атестації педагогічних працівників, захисту прав та інтересів усіх учасників навчально-виховного процесу постає завдання створення дієвого механізму організації та проведення атестації, який сприятиме вирішенню нестандартних ситуацій, що постають перед адміністрацією навчальних закладів, унеможливленню конфліктів у педагогічних колективах.

Атестація є суттєвим питанням як діяльності керівника навчального закладу, всього педагогічного колективу, так і кожного педагогічного працівника, який прагне до професійного самовдо-

сконалення, самоствердження. Тому атестацію слід розглядати як складову педагогічної та управлінської діяльності закладу, котру здійснюють протягом усього навчального року.

Обов'язковою умовою організації та проведення атестації педагогічних працівників має стати, окрім суворого дотримання законодавчих та нормативних вимог, також об'єктивність оцінювання діяльності педагога, неформальний підхід до проведення атестації.

Розділ I

ЗАКОНОДАВЧА ТА НОРМАТИВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ПИТАНЬ АТЕСТАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

1. ПЕРЕЛІК ТА ЗМІСТ ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ СТОСОВНО АТЕСТАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

ЗАКОН УКРАЇНИ
ПРО ОСВІТУ
(від 23.05.91 р. №1060-XII)
(витяг)

<...>

Розділ III.
Учасники навчально-виховного процесу

<...>

Стаття 54. Кадрове забезпечення сфери освіти

- Педагогічною діяльністю можуть займатися особи з високими моральними якостями, які мають відповідну освіту, професійно-практичну підготовку, фізичний стан яких дозволяє виконувати службові обов'язки.

<...>

- Педагогічні працівники підлягають атестації. За результатами атестації визначаються відповідність працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюються категорії, педагогічні звання. Порядок атестації педагогічних працівників встановлюється Міністерством освіти України.

Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників, порядок їх присвоєння визначаються Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії є підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

<...>

Голова Верховної Ради Української РСР

Л. Кравчук

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ЗАГАЛЬНУ СЕРЕДНЮ ОСВІТУ
(від 13.05.99 р. №651-XIV)
(витяг)

<...>

Розділ IV.
Учасники навчально-виховного процесу
в загальноосвітніх навчальних закладах

<...>

Стаття 24. Педагогічні працівники

- Педагогічним працівником повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в навчальних закладах системи загальної середньої освіти. Перелік посад педагогічних працівників системи загальної середньої освіти встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Посаду керівника загальноосвітнього навчального закладу незалежно від підпорядкування, типу і форми власності може займати особа, яка є громадянином України, має вищу педагогічну освіту на рівні спеціаліста або магістра, стаж педагогічної роботи не менше трьох років, успішно пройшла атестацію керівних кадрів освіти у порядку, встановленому Міністерством освіти України.

<...>

Стаття 27. Атестація педагогічних працівників

1. Атестація педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності є обов'язковою і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого Міністерством освіти України.
2. За результатами атестації педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюється кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії і спеціаліст вищої категорії) та може бути присвоєно педагогічне звання (старший учитель, учитель-методист, вихователь-методист, педагог-організатор-методист тощо). Положення про кваліфікаційні категорії та педагогічні звання затверджуються Міністерством освіти України.

<...>

Президент України

Л. Кучма

ЗАКОН УКРАЇНИ
ПРО ДОШКІЛЬНУ ОСВІТУ
 (від 11.07.2001 р. № 2628-III)
 (витяг)

<...>

Розділ VI.
Учасники навчально-виховного процесу
у сфері дошкільної освіти

<...>

Стаття 30. Педагогічне навантаження, оплата праці, відпочинок педагогічних та інших працівників у сфері дошкільної освіти

1. Педагогічний працівник дошкільного навчального закладу — особа з високими моральними якостями, яка має відповідну вищу педагогічну освіту, забезпечує результативність та якість роботи, а також фізичний і психічний стан якої дозволяє виконувати професійні обов'язки.

<...>

Стаття 32. Атестація педагогічних працівників дошкільного навчального закладу

1. Атестація педагогічних працівників дошкільного навчального закладу незалежно від підпорядкування, типів і форми власності є обов'язковою і здійснюється, як правило, один раз на п'ять років відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України, затвердженого спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі освіти і науки.
2. За результатами атестації педагогічних працівників дошкільного навчального закладу визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, встановлюється його кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії), може бути присвоєно відповідне педагогічне звання вихователям — «Вихователь-методист», а вихователям-методистам — «Старший вихователь», учителям усіх спеціальностей — «Старший вчитель», «Вчитель-методист».

<...>

Президент України

Л. Кучма